

ΤΟ ΛΕΞΙΚΟ ΤΗΣ ΑΥΤΟΧΘΟΝΙΑΣ

Π. 1. Στην [Επιτομή του Αρχαιοελληνικού λεξικού των LS](#) και τα Σώματα αρχαιοελληνικών κειμένων της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα

Ομάδα εργασίας 1

	Επιτομή του Αρχαιοελληνικού λεξικού των LS
Όρος	αυτόχθων
Σημασία	I. <i>αυτός που προέρχεται από την ίδια τη χώρα</i>
Σημασία	II <i>ως επίθ., ντόπιος, εγχώριος, ιθαγενής</i>
Παράδειγμα	1. ΙΣΟΚΡ 4.63 : <i>ἐστιν ἡγεῖσθαι τοὺς ἐπήλυδας τῶν αὐτοχθόνων, οὐδὲ τοὺς εὖ παθόντας τῶν εὖ.</i>
Παράδειγμα	2. ΗΡΟΔ 1.172.1 : <i>οἱ δὲ Καύνιοι αὐτόχθονες δοκέειν ἐμοί εἶσι, αὐτοὶ μέντοι ἐκ Κρήτης φασὶ εἶναι.</i>
Συνώνυμα	γηγενής, εγχώριος, ιθαγενής
Παράδειγμα	ΔΙΟΓ ΛΑΕΡΤ 1.22 : <i>Φοινίκης· ὡς δ’ οἱ πλείους φασίν, ἰθαγενῆς Μιλήσιος ἦν καὶ γένους λαμπροῦ.</i>
Αντώνυμα	ἐπηλύς, -ῦδος, ὁ, ἡ, ἔπηλυ, τό, (ἐπήλυθον), I. φερμένος σε ένα μέρος, <i>ἐπήλυδες αὔθις</i> , που έρχονται πίσω σε μένα, II. νεοεισερχόμενος, ξένος, αλλοδαπός. ἐπ-είσακτος, -ον , αυτός που εισήχθη επιπλέον· αυτός που εισάγεται από έξω, εισαγόμενος, αλλοδαπός, ξένος, σε Ευρ., Δημ.
Παράδειγμα	ΗΡΟΔ 4.197.2 : <i>οἰκέοντες, Φοίνικες δὲ καὶ Ἕλληνες ἐπήλυδες</i> ΑΡΙΣΤ ΗΝικ 1169b26: <i>(ἡδὺς γὰρ ὁ βίος ὦν οὐδὲν δεῖται ἐπεισάκτου ἡδονῆς)· οὐ δεόμενος δὲ τῶν τοιούτων.</i>
	Διαπιστώσεις 1. Υπερτερεῖ η πρώτη σημασία στα περισσότερα κείμενα (I. αυτός που προέρχεται από την ίδια τη χώρα) 2. Η λέξη “αυτόχθων” αναφέρεται σε ανθρώπους παρά σε πράγματα. 3. Εμφανίζεται στα κείμενα της Αρχαϊκής και της Κλασικής εποχής. 4. Χρησιμοποιείται η λέξη “αυτόχθων” για να διακρίνει τους ανθρώπους μεταξύ τους. Όχι πάντοτε σε ανώτερους και κατώτερους. 5. Στον Θουκυδίδη χρησιμοποιείται κυρίως με την πρώτη σημασία του λεξικού. Άρα, χρησιμοποιείται και για να διακρίνει τους Αθηναίους από τους άλλους κυρίως τους Σπαρτιάτες. Η διάκριση όμως αυτή είναι κρυφή.

Π. 2. Σε επιλεγμένα αρχαιοελληνικά παραδείγματα από κείμενα της ψηφιακής βιβλιοθήκης του “Περσέα”

Ομάδα εργασίας 2

Παραδείγματα	Σημασία παραδειγμάτων
1. Λυκούργου <i>Κατά Λεωκράτους</i> , 1.100.: πρώτα μὲν πόλιν οὐκ ἄν τιν’ ἄλλην τῆσδε βελτίω λαβεῖν : ἢ πρώτα μὲν λεῶς οὐκ ἐπακτὸς ἄλλοθεν , αὐτόχθονες δ’ ἔφουμεν	I. αυτός που προέρχεται από την ίδια τη χώρα
2. Πausanias <i>Ελλάδος Περιήγησις</i> , 9.33.5.: Ἀλαλκομεναὶ δὲ κώμη μὲν ἐστὶν οὐ μεγάλη, κεῖται δὲ ὄρους οὐκ ἄγαν ὑψηλοῦ πρὸς τοῖς ποσὶν ἐσχάτοις . γενέσθαι δὲ αὐτῇ τὸ ὄνομα οἱ μὲν ἀπὸ Ἀλαλκομενέως ἄνδρὸς αὐτόχθονος , ὑπὸ τούτου δὲ Ἀθηναίων τραφῆναι λέγουσιν.	II. ως επίθ., ντόπιος, εγχώριος, ιθαγενής
3. Απολλοδώρου <i>Βιβλιοθήκη</i> , 2.1.: Ἡσίοδος δὲ τὸν Πελασγὸν αὐτόχθονά φησιν εἶναι .	II. ως επίθ., ντόπιος, εγχώριος, ιθαγενής
4. Πλουτάρχου <i>Θησεύς</i> , 3 : Θησεῶς τὸ μὲν πατρῶον γένος εἰς Ἐρεχθεά καὶ τοὺς πρώτους αὐτόχθονας ἀνήκει , τῷ δὲ μητρῷω Πελοπίδῃς ἦν.	II. ως επίθ., ντόπιος, εγχώριος, ιθαγενής
5. Αρποκρατίων. <i>Λεξικό των Δέκα Αττικών Ρητόρων</i> , λήμμα “αὐτόχθονες”: Δημοσθένης ἐν τῷ παραπρεσβείας μόνοι γὰρ τῶν πάντων αὐτόχθονες ὑμεῖς ἐστέ . Απολλόδωρος ἐν τοῖς περὶ θεῶν κληθῆναι φησιν αὐτοὺς αὐτόχθονας , ἐπεὶ τὴν χθόνα, τουτέστι τὴν γῆν, ἀργὴν οὔσαν πρῶτοι ... τὴν Δαναΐδα πεποιηκῶς φασιν Ἐριχθόνιον καὶ Ἥφαιστον ἐκ γῆς φανῆναι .	I. αυτός που προέρχεται από την ίδια τη χώρα
6. Ηροδότου, <i>Ιστορίες</i> , 8.73: οἰκέει δὲ τὴν Πελοπόννησον ἔθνεα ἑπτὰ . τούτων δὲ τὰ μὲν δύο αὐτόχθονα ἔοντα κατὰ χώραν ἱδρύται νῦν τε καὶ τὸ πάλαι οἶκεον, Ἀρκάδες τε καὶ Κυνοῦριοι: ἐν δὲ ἔθνος τὸ Ἀχαιϊκὸν ἐκ μὲν Πελοποννήσου οὐκ ἐξεχώρησε, ἐκ μέντοι τῆς ἐωυτῶν, οἰκέει δὲ τὴν ἀλλοτρίην . [2] τὰ δὲ λοιπὰ ἔθνεα τῶν ἑπτὰ τέσσερα ἐπήλυδα ἐστί, Δωριεὲς τε καὶ Αἰτωλοὶ καὶ Δρύοπες καὶ Λήμνιοι .	II. ως επίθ., ντόπιος, εγχώριος, ιθαγενής
7. Αριστοτέλη, <i>Ρητορική</i> , 1.5.: εὐγένεια μὲν οὖν ἐστὶν ἔθνει μὲν καὶ πόλει τὸ αὐτόχθονας ἢ ἀρχαίους εἶναι , καὶ ἡγεμόνας τοὺς πρώτους ἐπιφανεῖς, καὶ πολλοὺς ἐπιφανεῖς γεγονέναι ἐξ αὐτῶν ἐπὶ τοῖς ζηλουμένοις: ἰδία δὲ εὐγένεια ἢ ἀπ’ ἀνδρῶν ἢ ἀπὸ γυναικῶν, καὶ γνησιότης ἀπ’ ἀμφοῖν ,	I. αυτός που προέρχεται από την ίδια τη χώρα
8. Ευριπίδη, <i>Ἴων</i> , 589: εἶναί φασι τὰς αὐτόχθονας κλεινὰς Ἀθήνας οὐκ ἐπέισακτον γένος .	I. αυτός που προέρχεται από την ίδια τη χώρα. Ἐχει δηλαδή αὐτόχθονες κατοίκους.
9. Διόδωρου Σικελιώτη, <i>Ιστορική Βιβλιοθήκη</i> , 3.2.: Αἰθίοπας τοίνυν ἱστοροῦσι πρώτους ἀνθρώπων ἀπάντων γεγονέναι, καὶ τὰς ἀποδείξεις τούτων ἐμφανεῖς εἶναί φασιν . ὅτι μὲν γὰρ οὐκ ἐπήλυδες ἐλθόντες, ἀλλ’ ἐγγενεῖς ὄντες τῆς χώρας δικαίως	II. ως επίθ., ντόπιος, εγχώριος, I. αυτός που προέρχεται από την ίδια τη χώρα ιθαγενής

<u>αυτόχθονες</u> <u>ονομάζονται</u>, <u>σχεδὸν</u> <u>παρὰ</u> <u>πᾶσι</u> <u>συμφωνεῖσθαι</u> .	
10. Δημοσθένης, <i>Επιτάφιος</i>, 60.4: <u>ἢ γὰρ εὐγένεια τῶνδε τῶν ἀνδρῶν ἐκ πλείστου χρόνου</u> <u>παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ἀνωμολόγηται</u>. <u>οὐ γὰρ μόνον</u> <u>εἰς πατέρ’ αὐτοῖς καὶ τῶν ἄνω προγόνων κατ’ ἄνδρ’</u> <u>ἀνενεγκεῖν ἐκάστω τὴν φύσιν ἔστιν</u>, <u>ἀλλ’ εἰς ὅλην κοινῇ</u> <u>τὴν ὑπάρχουσαν πατρίδα</u>, <u>ἥς αυτόχθονες ὁμολογοῦνται</u> <u>εἶναι</u>. <u>μόνοι γὰρ πάντων ἀνθρώπων</u>, <u>ἐξ ἧσπερ ἔφυσαν</u>, <u>ταύτην ὥκησαν καὶ τοῖς ἐξ αὐτῶν παρέδωκαν</u>, <u>ὥστε</u> <u>δικαίως ἂν τις ὑπολάβοι τοὺς μὲν ἐπήλυδας ἐλθόντας</u> <u>εἰς τὰς πόλεις καὶ τούτων πολίτας προσαγορευομένους</u> <u>ὁμοίους εἶναι τοῖς εἰσποιοῦσι τῶν παίδων</u>, <u>τούτους δὲ</u> <u>γενήσους γόνω τῆς πατρίδος πολίτας εἶναι</u>.	I. αυτός που προέρχεται από την ίδια τη χώρα
	Διαπιστώσεις 1. Στα παραδείγματα υπερέχει η πρώτη σημασία: I. αυτός που προέρχεται από την ίδια τη χώρα.. Στο πρώτο παράδειγμα (1), όπου αναφέρεται το αυτόχθονες δ’ ἔφυσεν μπορεί να σημαίνει και αυτόν που γεννήθηκε από την ίδια τη γη, την Αθηναϊκή. Είμαστε δηλαδή από τη φύση μας γεννημένοι από το χώμα της πατρίδας μας. Και στο κείμενο (5) υπάρχει αναφορά στη μυθολογία με τον Εριχθόνιο, και το αυτόχθων μπορεί να σημαίνει αυτόν που γεννήθηκε από την ίδια την αθηναϊκή γη. 2. Η σημασία της λέξης αυτόχθων χρησιμοποιείται για να διαφοροποιήσει ανθρώπους και να τους κατατάξει σε “ντόπιους” και “αλλοδαπούς” 3. Ως αντίθετοι όροι του αυτόχθων χρησιμοποιούνται οι λέξεις “επήλυδες” (9, 10), “επεΐσακτον” (8) και έπακτὸς (1). 4. Ο Θουκυδίδης επίσης χρησιμοποιεί δική του φράση (κατοικούμε από παλιά αυτή τη γη) για να δείξει την υπεροχή της καταγωγής των Αθηναίων από τους Σπαρτιάτες, που στον Δημοσθένη (10) είναι δείγμα “ευγένειας”. Η ανωτερότητα των Αθηναίων όμως στον Θουκυδίδη είναι κρυφή για μας. Μπορεί όμως οι Αθηναίοι να την καταλάβαιναν αμέσως τι εννοεί.

	Λεξικό της Μεσαιωνικής Ελληνικής Γλώσσας. “ Επιτομή Λεξικού Κριαρά ”
Όρος	αυτόχθονος
Σημασία	επίθ. εντόπιος [<αρχ. επίθ. <i>αυτόχθων</i>]
Παραδειγματική φράση	αυτόχθονοι και ξένοι (Γεωργηλ., Βελ. Α 137).
Συνώνυμα	θρέμμα το: <i>γέννημα και θρέμμα, κάθεδρος ο. : ιθαγενής, αυτόχθονας</i>
	Επιτομή του Αρχαιοελληνικού λεξικού των LS
Όρος	αυτό-χθονος, -ον (χθών) αυτό-χθων, -ον, γεν. -ονος
Σημασία	I αυτό-χθονος, -ον (χθών) , ντόπιος, αυτός που είναι συνδεδεμένος με αυτή την ίδια τη χώρα αυτό-χθων, -ον, γεν. -ονος: I. <i>αυτός που προέρχεται από την ίδια τη χώρα,</i>
Σημασία	II αυτό-χθων, -ον, γεν. -ονος: II. <i>ως επίθ., ντόπιος, εγχώριος, ιθαγενής</i>
Συνώνυμα	ιθαγενής, γηγενής
	Διαπιστώσεις 1. Στη μεσαιωνική γλώσσα το “αυτόχθων” χρησιμοποιείται κυρίως ως επίθετο, ενώ στην αρχαία γλώσσα και ως επίθετο και ως ουσιαστικό. Δεν έχουμε όμως πολλά παραδείγματα στη μεσαιωνική για να το αποδείξουμε αυτό. 2. Από την αναζήτηση που κάναμε προκύπτει ότι στη μεσαιωνική γλώσσα από την αρχαία διατηρείται κυρίως το “αυτόχθονος” και όχι το “αυτόχθων”. Φαίνεται ότι οι άνθρωποι έχουν ταυτίσει το αρχαίο αυτόχθων με το αυτόχθονος. Ή το χρησιμοποιούν με την ίδια σημασία. 3. Ως συνώνυμα στα μεσαιωνικά χρησιμοποιούνται το “θρέμμα και κάθεδρος”. Τα αρχαία ιθαγενής και γηγενής δεν υπάρχουν στα μεσαιωνικά.. Τουλάχιστον δεν αναφέρεται στο λεξικό. Αλλά και το “κάθεδρος” δεν υπάρχει στα αρχαία ελληνικά λεξικά Ο Θουκυδίδης διακρίνει τους ντόπιους Αθηναίους από τους άλλους Έλληνες. Στη μεσαιωνική γλώσσα το νόημα είναι το ίδιο: διακρίνονται οι άνθρωποι σε ντόπιους και ξένους, αλλά με διαφορετικές λέξεις. Στα αρχαία έχουμε περισσότερες διακρίσεις από ό,τι στα μεσαιωνικά ελληνικά

Π. 4. Στο [Λεξικό της κοινής νεοελληνικής](#) και τα Σώματα Κειμένων της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα

Ομάδα εργασίας 4

	Λεξικό της κοινής νεοελληνικής
Όρος	αυτόχθονας αυτόχθων -ων -ον αυτοχθονιστής
Σημασία	1. α. που γεννήθηκε και κατοικεί στον ίδιο τόπο με τους προγόνους του, που ούτε ο ίδιος ούτε οι πρόγονοί του ήρθαν από άλλο τόπο·
Σημασία	2. β. που γεννήθηκε, αναπτύχθηκε και υπάρχει στον ίδιο τόπο: <i>Αυτόχθονες αντιλήψεις.</i>
Σημασία	3. αυτοχθονιστής ο [aftoxthonistís] : ο οπαδός του αυτοχθονισμού: <i>Η διαμάχη αυτοχθονιστών και Φαναριωτών κατά τους πρώτους χρόνους του νέου ελληνικού κράτους</i>
	Παραδείγματα από τα Σώματα Νεοελληνικών Κειμένων
Εφημερίδα “Τα Νέα”	N1534 P005 L013 ...στις αγκάλες της χωράει τους αυτόχθονες Θράκες, τους πρόσφυγες από τη Μ
Εφημερίδα “Μακεδονία”	M5850 P006 L010 ... αποτελεί αυτόχθονα ιστορικό πληθυσμό με συνεχή ιστο
“Διδακτικά Βιβλία Π.Ι.”	P3984 P005 L022 ... (πληρεξούσιος Αθηνών, αυτοχθονιστής) υποστήριξε τον αποκλεισμό των...
	Λεξικό της κοινής νεοελληνικής
Συνώνυμα	ντόπιος -α -ο γηγενής -ής -ές
	Σώματα Νεοελληνικών Κειμένων
Παράδειγμα	N0607 P006 L011 ...ίες. Από τη δεκαετία του 1850, οι ντόπιοι επεδίωκαν την επέκταση του καθεστ...
	Λεξικό της κοινής νεοελληνικής
Αντώνυμα	ετερόχθων
	Σώματα Νεοελληνικών Κειμένων
Παράδειγμα	P3984 P001 L001 ... 2. Η διαμάχη αυτοχθόνων και ετεροχθόνων Οι προσπάθειες αποκατάστασης τ...
	Επιτομή του Αρχαιοελληνικού λεξικού των LS
Όρος	αὐτό-χθων, -ον
Σημασία	I. I. αυτός που προέρχεται από την ίδια τη χώρα
Σημασία	II II. ως επίθ., ντόπιος, εγχώριος, ιθαγενής
Συνώνυμα	γη-γενής, -ές (γί-γνομαι) , I. όπως το <i>αὐτό-χθων</i> , αυτός που έχει γεννηθεί από τη γη, λέγεται για τους πρωτόγονους ανθρώπους, σε Ηρόδ., Πλάτ. II. ο γεννημένος από τη Γη (Gaia ή Tellus), λέγεται για τους Τιτάνες και τους Γίγαντες, σε Αισχύλ., Σοφ.· ομοίως, λέγεται για πράγματα, πελώριος, μανιώδης, σε Αριστοφ.

Αντώνυμα	άλλο-δαπός, -ή, -όν (ἄλλος, βλ. ποδαπός), αυτός που ανήκει σε άλλο λαό ή γη (χώρα), ξένος, άγνωστος, αλλοδαπός
	Διαπιστώσεις 1. Στη νεοελληνική γλώσσα διατηρείται η αρχαία σημασία του αυτόχθονα αλλά προστίθεται και ειδικότερη όπως αυτή του “αυτοχθονιστή”, που αναφέρεται σε πολιτική παράταξη στη νεότερη ελληνική ιστορία. Αυτή είναι μια ειδική χρήση που δεν υπάρχει στα αρχαία ελληνική. 2. Στη νεοελληνική γλώσσα διατηρούνται μάλλον και οι δύο σημασίες της αρχαίας λέξης “αυτόχθων” 3. Στα αντώνυμα βρήκαμε ότι, ενώ στη νεοελληνική γλώσσα χρησιμοποιείται το “ετερόχθων”, δεν το βρήκαμε και στα αρχαία.ο “γηγενής” ως συνώνυμο του “αυτόχθων” υπάρχει και στα νέα ελληνικά. Στα αντώνυμα επίσης το “αλλοδαπός” της νέας ελληνικής υπάρχει και στα αρχαία και στα νέα. 4. Ο Θουκυδίδης χρησιμοποιεί την αυτοχθονία των Αθηναίων με φράσεις διαφορετικές από αυτές που χρησιμοποιούμε σήμερα. Δηλώνει η αυτοχθονία όμως σχεδόν το ίδιο πράγμα. Αυτό φανερώνει ότι υπάρχει γλωσσική αλλαγή στη μορφή, αλλά όχι τόσο στο περιεχόμενο. Και τότε και σήμερα η αυτοχθονία διαχωρίζει και αξιολογεί τους ανθρώπους ..

Π. 5. Στα [Σώματα Νεοελληνικών Κειμένων](#) της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα

Ομάδα εργασίας 5

Εφημερίδα “Τα Νέα”		
Όρος	αυτόχθων	
		Ερμηνευμα στο λεξικό ΙΝΣ
Παράδειγμα N0555	Πρωτοεμφανίστηκε στα νησιά το 1982 και δείχνει ιδιαίτερη αδυναμία στα φυτά και τους θάμνους που παρέχουν τροφή και καταφύγιο στα αυτόχθονα πουλιά και έντομα.	α. ντόπιος:
Παράδειγμα N1804	Και είναι ψέμα πως μερικά - για να μην πω τα περισσότερα - κορίτσια της φτωχής δυτικής όχθης της Αττικής έχουν μετακομίσει στα βόρεια και τα νότια ανάβοντας τα πουρά της αυτόχθονης και εύπορης... πουρακλίας;	β. που γεννήθηκε, αναπτύχθηκε και υπάρχει στον ίδιο τόπο:
Παράδειγμα N0225	Ήταν, λέει, ο φοβερότερος ταραξίας και οφθαλμοβγάλτης της δεκαετίας του 1850, πληρωμένος κομματάρχη που συνεργαζόταν με την ομάδα των Αυτόχθονων Αμερικανών και όταν έπεσε θύμα μιας συμπλοκής, αφήνοντας την τελευταία του πνοή, λένε ότι φώναξε: "Γεια σας παιδιά, πεθαίνω γνήσιος Αμερικάνος!"	α. ιθαγενής, ντόπιος.
Εφημερίδα “Μακεδονία”		
Όρος	αυτόχθων	
		Ερμηνευμα στο λεξικό ΙΝΣ
Παράδειγμα M5850	Τίθεται συνεπώς και θέμα προστασίας εθνικού μας χώρου, καθώς η εκεί πλειοψηφία των Ελληνοκυπρίων αποτελεί αυτόχθονα ιστορικό πληθυσμό με συνεχή ιστορία, που ξεπερνά τις τρεις χιλιετίες	α. που γεννήθηκε και κατοικεί στον ίδιο τόπο με τους προγόνους του, που ούτε ο ίδιος ούτε οι πρόγονοί του ήρθαν από άλλο τόπο· ιθαγενής, ντόπιος
Παράδειγμα M7504	Έτσι, άλλοι από τους αυτόχθονες εραστές σου φεύγουν για το νότο, για το μεγάλο χωνευτήρι και αλισβερίσι, και άλλοι μένουν εδώ πιστοί στα σκαλοπάτια σου κάθε βράδυ, να γεννούν για σένα.	β. που γεννήθηκε, αναπτύχθηκε και υπάρχει στον ίδιο τόπο. (μεταφορικά για αυτούς που δεν μετακινούνται)
Όρος	αυτόχθων	
Παράδειγμα M3687	Σε μια παραδοσιακή ινδιάνικη τελετή ο Έβο Μοράλες ορκίστηκε ο πρώτος αυτόχθων πρόεδρος της Βολιβίας	α. που γεννήθηκε και κατοικεί στον ίδιο τόπο με τους προγόνους του, που ούτε ο ίδιος ούτε οι πρόγονοί του ήρθαν από άλλο τόπο· ιθαγενής, ντόπιος
Διδακτικά Βιβλία Π.Ι		
Όρος	αυτόχθων & αυτοχθονιστής	
		Ερμηνευμα στο λεξικό ΙΝΣ
Παράδειγμα P1505	ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΤΩΝ ΑΝΑΣΚΑΦΩΝ Ελληνικά αντικείμενα που βρέθηκαν στα ενδότερα των Λεοντίνων, σε χώρους όπου ζούσαν ιθαγενείς, καθώς και ελληνικοί τάφοι που ανακαλύφθηκαν στις νεκροπόλεις μαρτυρούν αφενός τη γρήγορη και αρμονική συνύπαρξη Ελλήνων και Σικελών και αφετέρου τον πραγματικό εξελληνισμό των αυτοχθόνων .	α. που γεννήθηκε και κατοικεί στον ίδιο τόπο με τους προγόνους του, που ούτε ο ίδιος ούτε οι πρόγονοί του ήρθαν από άλλο τόπο· ιθαγενής, ντόπιος
Παράδειγμα P3984	Η στάση αυτή υποδήλωνε την ύπαρξη ενός βαθύτερου ανταγωνισμού, τον οποίο προκαλούσε η συνύπαρξη του ντόπιου ελληνικού στοιχείου (αυτόχθονες) και του προσφυγικού, αλλά ομογενούς (ετερόχθονες). Το θέμα των σχέσεων αυτοχθόνων και ετεροχθόνων, που δίχασε την κοινή γνώμη, παρουσιάστηκε στο πολιτικό πεδίο ως διαμάχη στις θυελλώδεις συζητήσεις της Εθνοσυνέλευσης που συνήλθε μετά την επανάσταση της 3ης Σεπτεμβρίου 1843.	ο οπαδός του αυτοχθονισμού: <i>Η διαμάχη αυτοχθονιστών και Φαναριωτών κατά τους πρώτους χρόνους του νέου ελληνικού κράτους.</i>

Παράδειγμα P1823	Οι αυτόχθονες * έμαθαν από τους Έλληνες να κατασκευάζουν έργα μικροτεχνίας, μεταλλικά ή πήλινα, στα οποία γίνεται φανερή η ανάμειξη διαφορετικών τεχνοτροπικών στοιχείων, ελληνικών και τοπικών.	α. που γεννήθηκε και κατοικεί στον ίδιο τόπο με τους προγόνους του, που ούτε ο ίδιος ούτε οι πρόγονοί του ήρθαν από άλλο τόπο· ιθαγενής, ντόπιος.
Διαπιστώσεις 1. Στα σώματα κειμένων βρήκαμε ότι η λέξη “αυτόχθων” έχει διπλή σημασία. Δηλώνει τον ντόπιο σε διάκριση από τον ετερόχθονα, αλλά και απλώς τον ντόπιο, χωρίς υπαινιγμό σε κάποια άλλη διάκριση. Αναφέρεται όμως η λέξη και σε πράγματα ή και ζώα. Δηλώνοντας κάτι που είναι στενά δεμένο με τον τόπο που το γέννησε ή το δημιούργησε. Η χρήση της επίσης στη νέα ελληνική είναι και μεταφορική, όπως στη λέξη “αυτόχθονες” εραστές. 2. Επίσης, η λέξη “αυτόχθων” έχει και μια τρίτη σημασία στα νεοελληνικά, που είναι ειδική. Αναφέρεται στους “αυτοχθονιστές” σε μια συγκεκριμένη περίοδο της ελληνικής ιστορίας. Αναφέρεται σε πολιτική μάλλον παράταξη στα πρώτα χρόνια του νεοελληνικού κράτους...		

Π. 6. Στο [Βικιλεξικό](#), στην [Επιτομή του Λεξικού των LS](#) και το [Λεξικό του ΙΝΣ](#)

Ομάδα εργασίας 6

	Βικιλεξικό
Όρος	αυτόχθων και αυτόχθονας
Σημασία	που κατοικεί από την αρχή στη γη των προγόνων του
Συνώνυμα	ντόπιος, επιχώριος ιθαγενής γηγενής
Αντώνυμα	ετερόχθων έπηλυς
	Επιτομή του Λεξικού των LS
Όρος	αυτόχθων
Σημασία	I. αυτός που προέρχεται από την ίδια τη χώρα
Σημασία	II. ως επίθ., ντόπιος, εγχώριος, ιθαγενής
Συνώνυμα	ιθαγενής, γηγενής
Αντώνυμα	δεν υπάρχει αντώνυμο. Το λεξικό δεν δίνει αντώνυμο στο λήμμα αυτόχθων
	Λεξικό του ΙΝΣ
Όρος	αυτόχθων
Σημασία	1. (ως ουσ.) ο <i>αυτόχθονας</i>
Σημασία	2. α. που γεννήθηκε και κατοικεί στον ίδιο τόπο με τους προγόνους του, που ούτε ο ίδιος ούτε οι πρόγονοί του ήρθαν από άλλο τόπο·
Σημασία	3. που γεννήθηκε, αναπτύχθηκε και υπάρχει στον ίδιο τόπο
Συνώνυμα	ιθαγενής, ντόπιος
Αντώνυμα	ιθαγενής, ντόπιος
Διαπιστώσεις	
Το βικιλεξικό έχει τα περισσότερα συνώνυμα και αντώνυμα της λέξης “αυτόχθων”, ενώ στον ίδιο τομέα τα λιγότερα έχει το λεξικό των LS. Όμως το βικιλεξικό έχει μόνο μία σημασία για το “αυτόχθων” (αυτός που κατοικεί από την αρχή στη γη των προγόνων του), ενώ το λεξικό των LS δύο τουλάχιστον (αυτός που προέρχεται από την ίδια τη χώρα και ντόπιος, εγχώριος, ιθαγενής). Το λεξικό των LS επομένως είναι πιο διαφωτιστικό από το βικιλεξικό ως προς τη σημασία του “αυτόχθων”. Όμως το λεξικό των LS δεν δίνει αμέσως κάποιο αντώνυμο της λέξης “αυτόχθων”. Αντίθετα το βικιλεξικό δίνει δύο λήμματα (“ετερόχθων” και “έπηλυς”). Επίσης το Λεξικό του ΙΝΣ έχει τις πιο πλούσιες σημασίες από όλα τα λεξικά, δεν δίνει όμως το ίδιο πλούσια συνώνυμα και αντώνυμα που έχει το βικιλεξικό. Ανάμεσα στο λεξικό του ΙΝΣ και των LS υπάρχουν ομοιότητες στη σημασία της λέξης αυτόχθων αλλά και μικρές διαφορές. Τα λεξικά στο διαδίκτυο σε μερικά θέματα εμπλουτίζουν τα επίσημα λεξικά.	